

УДК 657.6:657.44

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0002-9934-8722

В. В. Штепа,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0001-9939-9530

DOI: 10.32702/2306-6792.2020.22.34

УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Accounting and Auditing,
Engineering Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University

V. Shtepa,

Master student, Engineering Institute of Zaporizhzhya National University

IMPROVING TAXATION, ACCOUNTING AND AUDITING OF VALUE ADDED TAX TO IMPROVE TAX PLANNING

Сучасна система оподаткування податком на додану вартість підприємств передбачає розробку додаткових управлінських документів, які допомагають бухгалтеру розрахувати суму ПДВ до сплати у бюджет або відшкодування з бюджету. Проблеми в бухгалтерському обліку податку на додану вартість виникають через неправильне відображення "першої події" перерахованої попередньої оплати постачальникам за отриманні матеріали або отримання авансів від покупців за відвантажену готову продукцію. На підприємствах форми управлінських документів використовуються не тільки для правильного ведення обліку та складання Декларації з ПДВ, а також вони допомагають у ефективному податковому плануванні. Отже, актуальним питанням залишається удосконалення оподаткування, обліку та аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування підприємства.

Метою роботи є удосконалення оподаткування, обліку, аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування.

Метою аудиту податку на додану вартість є встановлення правильності визначення податкового кредиту та податкового зобов'язання, складання та подачі декларації з ПДВ, розрахунок нарахування та сплати ПДВ до бюджету.

Завдання проведення аудиту податку на додану вартість перевірити: відповідність ведення обліку законодавству, встановити правильність визначення податкового кредиту та податкового зобов'язання, складання декларації з ПДВ, подачі декларації з ПДВ, нарахування ПДВ до бюджету, сплати ПДВ до бюджету.

У роботі удосконалено оподаткування, облік та аудит податку на додану вартість для поліпшення податкового планування. Для ефективного податкового планування ПДВ на підприємстві, запропоновані форми робочих таблиць з оподаткування ПДВ, а саме робочі таблиці з: податкового зобов'язання, податкового кредиту, розрахунків з ПДВ, обліку ПДВ. Запропонована методика аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план аудиту, програму аудиту, робочі документи аудитора. Запропонована методика проведення перевірки надасть змогу аудитору охопити всі аспекти оподаткування та обліку податку на додану вартість на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку податку на додану вартість, вчасно виявити порушення, провести якісний аудит та поліпшити податкове планування підприємства.

The modern system of value added tax of enterprises provides for the development of additional management documents that help the accountant to calculate the amount of VAT to be paid to the budget or reimbursed from the budget. Problems in value added tax accounting arise due to incorrect display of the "first event" of the listed prepayment to suppliers for receiving materials or receiving advances from customers for shipped finished products. At the enterprises the forms of administrative documents are used not only for the correct accounting and drawing up of the Declaration on the VAT, but also they help in effective tax planning. Therefore, the improvement of taxation, accounting and audit of value added tax to improve the tax planning of the enterprise remains an urgent issue.

The purpose of the work is to improve taxation, accounting, audit of value added tax to improve tax planning.

The purpose of the audit of value added tax is to establish the correctness of the definition of the tax credit and tax liability, preparation and submission of VAT returns, calculation of accrual and payment of VAT to the budget.

The task of auditing value added tax is to check: compliance with accounting legislation, to establish the correctness of determining the tax credit and tax liability, drawing up a VAT return, filing a VAT return, charging VAT to the budget, paying VAT to the budget.

The paper improves the taxation, accounting and audit of value added tax to improve tax planning. For effective tax planning of VAT at the enterprise, the forms of worksheets on VAT taxation are offered, namely worksheets on: tax liability, tax credit, VAT calculations, VAT accounting. The proposed method of auditing value added tax to improve tax planning, which in contrast to the existing ones includes: questionnaire, general audit plan, audit program, working documents of the auditor. The proposed audit methodology will allow the auditor to cover all aspects of taxation and accounting of value added tax in the enterprise, to investigate the correctness, timeliness, legality of reflection in the accounting of value added tax, timely identify violations, conduct quality audits and improve tax planning.

Ключові слова: оподаткування, облік, аудит, податок на додану вартість, анкета, загальний план, програма перевірки, робочий документ аудитора, податкове планування.

Key words: taxation, accounting, audit, the value-added tax, the questionnaire, the General plan, the inspection programme, auditor's working document, tax planning.

ВСТУП

Сучасна система оподаткування податком на додану вартість підприємств передбачає розробку додаткових управлінських документів, які допомагають бухгалтеру розрахувати суму ПДВ до сплати у бюджет або відшкодування з бюджету. Проблеми в бухгалтерському обліку податку на додану вартість виникають через неправильне відображення "першої події" перерахованої попередньої оплати постачальникам за отримання матеріалів або отримання авансів від покупців за відвантажену готову продукцію. На підприємствах форми управлінських документів використовуються не тільки для правильного ведення обліку та складання Декларації з ПДВ, а також вони допомагають у ефективному податковому плануванні. Отже,

актуальним питанням залишається удосконалення оподаткування, обліку та аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування підприємства.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями оподаткування, обліку та аудиту податку на додану вартість займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Давидов Г.М., Іванова Н.А., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Салига С.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають окремо оподаткування, облік та аудит податку на додану вартість. Проте саме питання комплексного підходу до оподаткування, обліку та аудиту ПДВ для пол-

Таблиця 1. Робоча таблиця з податкового зобов'язання

Податкові зобов'язання	На середину місяця		На кінець місяця		Усього	
	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ
Операції на митній території України, що оподатковуються за основною ставкою						
за ставкою 7 %						
Операції з вивезення товарів за межі митної території України						
Інші операції, що оподатковуються за нульовою ставкою						
Коригування податкових зобов'язань						
Усього						

іпшення податкового планування авторами не досліджувалось та потребує подальшого розгляду.

МЕТА СТАТТІ

Метою роботи є удосконалення оподаткування, обліку, аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування.

РОЗВ'ЯЗАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

З метою ефективного податкового планування ПДВ на підприємстві, пропонуємо використовувати робочі таблиці з оподаткування ПДВ (табл. 1—3).

Облік ПДВ ведеться на рахунку 641 "Розрахунки за податками", 643 "Податкові зобов'язання", 644 "Податковий кредит" (табл. 4).

Метою аудиту податку на додану вартість є встановлення правильності визначення податкового кредиту та податкового зобов'язання, складання та подачі декларації з ПДВ, розрахунок нарахування та сплати ПДВ до бюджету.

Завдання проведення аудиту податку на додану вартість:

- перевірити відповідність ведення обліку законодавству;
- встановити правильність визначення податкового кредиту;
- встановити правильність визначення податкового зобов'язання;
- встановити правильність складання декларації з ПДВ;
- встановити правильність подачі декларації з ПДВ;
- встановити правильність нарахування ПДВ до бюджету;
- встановити правильність сплати ПДВ до бюджету.

Удосконалену анкету аудиту податку на додану вартість подано в таблиці 5.

Удосконалений загальний план проведення аудиту податку на додану вартість наведено у таблиці 6.

Удосконалену програму аудиту податку на додану вартість наведено в таблиці 7.

Таблиця 2. Робоча таблиця з податкового кредиту

Податковий кредит	На середину місяця		На кінець місяця		Усього	
	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ
Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) товарів/послуг та необоротних активів на митній території України						
Ввезені на митну територію України товари, необоротні активи						
Погашені податкові векселі						
Послуги, отримані від нерезидента, місце постачання яких знаходиться на митній території України						
Коригування податкового кредиту						
Усього						

Таблиця 3. Робоча таблиця розрахунків з ПДВ

Розрахунки з ПДВ	На середину місяця	На кінець місяця	Усього
Податкові зобов'язання			
Податковий кредит			
Позитивне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту			
Від'ємне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту			

До кожного пункту програми аудиту податку на додану вартість розроблені робочі документи аудитора (табл. 8—11).

ВИСНОВКИ

У роботі удосконалено оподаткування, облік та аудит податку на додану вартість для поліпшення податкового планування. Для ефективного податкового планування ПДВ на підприємстві, запропоновані форми робочих таблиць з оподаткування ПДВ, а саме робочі таблиці з: податкового зобов'язання, податкового кредиту, розрахунків з ПДВ, обліку ПДВ. Запропонована методика аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план аудиту, програму аудиту, робочі документи аудитора. Запропонована методика проведення перевірки на-

Таблиця 4. Облік ПДВ

Період	Податкові зобов'язання		Податковий кредит		Розрахунки з ПДВ
	Кт 641	Дт 643	Дт 641	Кт 644	

Таблиця 5. Анкета внутрішнього контролю податку на додану вартість

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Ви є платником ПДВ?				
2	Чи були у Вас за період, що перевіряється придбання:				
	- матеріалів, сировини, МШП, товарів				
	- основних засобів, МНМА				
3	- нематеріальних активів				
	До якої суми придбання не потрібна податкова накладна:				
	- до 100 грн				
	- до 200 грн				
4	- до 400 грн				
	При відвантаженні товарів, готової продукції на суму ПДВ виписується наступний первинний документ:				
	- накладна				
5	- податкова накладна				
	- товарно-транспортна накладна				
	Яку ставку ПДВ Ви застосовуєте:				
6	- 20%				
	- 7%				
	- 0%				
7	На якому рахунку у Вас ведеться облік ПДВ:				
	- 641				
	- 643				
8	- 644				
	Яка періодичність проведення перевірки Вашого підприємства податковими органами:				
	- раз на рік				
9	- двічі на рік				
	- не проводиться				
10	За допомогою якої програми ведеться облік ПДВ на Вашому підприємстві:				
	- 1С				
	- Парус				
11	- інше				
	За допомогою якої програми Ви подаєте декларацію з ПДВ:				
	- Медок				
12	- Електронного кабінету				
	Які помилки виявили на Вашому підприємстві податкові органи при останній перевірці ПДВ:				
	- Заниження податкових зобов'язань				
13	- Завищення податкового кредиту				
	- Ухилення от оподаткування				
14					

Таблиця 6. Загальний план проведення аудиту податку на додану вартість

Етап аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом, визначення аудиторського ризику, тестування внутрішнього контролю податку на додану вартість		
Основний	Перевірити відповідність ведення ПДВ обліку законодавству		
	Перевірити правильність визначення податкового кредиту		
	Перевірити правильність визначення податкового зобов'язання		
	Перевірити правильність складання декларації з ПДВ		
	Перевірити правильність подачі декларації з ПДВ		
	Перевірити правильність нарахування ПДВ до бюджету		
	Перевірити правильність сплати ПДВ до бюджету		
Завершальний	Складання аудиторського звіту і висновку		

Таблиця 7. Програма аудиту податку на додану вартість

№	Мета аудиту	Завдання аудиту	Перелік аудиторських процедур	Критерії якості	Аудиторські докази	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у відповідності ведення обліку ПДВ законодавству	Перевірити чи відповідає облік ПДВ нормативам, що зазначені у наказі про облікову політику	Перевірити відповідність ведення обліку ПДВ законодавству	А, Б, В, Г, Є	Наказ про облікову політику	Документальний	ПДВ-1			
2	Впевнитись у правильності визначення податкового кредиту	Перевірити правильність заповнення податкової накладної та розрахунку податкового кредиту	Перевірити правильність визначення податкового кредиту	А, Б, В, Г, Д	Податкові накладні	Документальний, арифметичний, формальний, вибіркового	ПДВ-2			
3	Впевнитись у правильності визначення податкового зобов'язання	Перевірити правильність заповнення податкової накладної та розрахунку податкового зобов'язання	Перевірити правильність визначення податкового зобов'язання	А, Б, В, Г, Д	Податкові накладні	Документальний, арифметичний, формальний, вибіркового	ПДВ-3			
4	Впевнитись у правильності складання декларації з ПДВ	Перевірити правильність заповнення декларації з ПДВ	Перевірити правильність складання декларації з ПДВ	А, Б, Г, Д, Е	Декларація з ПДВ	Документальний, формальний, арифметичний	ПДВ-4			
5	Впевнитись у правильності подачі декларації з ПДВ	Перевірити відповідність подачу декларації з ПДВ встановленим термінам	Перевірити правильність подачі декларації з ПДВ	А, Б, Г, Д, Е	Декларація з ПДВ	Документальний, формальний, арифметичний	ПДВ-5			
6	Впевнитись у правильності нарахування ПДВ до бюджету	Перевірити правильність розрахунку ПДВ до сплати у бюджет	Перевірити правильність нарахування ПДВ до бюджету	А, Б, В, Г, Д	Декларація з ПДВ	Документальний, арифметичний, вибіркового	ПДВ-6			
7	Впевнитись у правильності сплати ПДВ до бюджету	Перевірити відповідність суми розрахунку суми сплати ПДВ до бюджету	Перевірити правильність сплати ПДВ до бюджету	А, Б, Г	Виписка банку, платіжне доручення	Документальний, формальний, арифметичний	ПДВ-7			

Критерії якості аудиторської перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є

**Таблиця 8. Робочий документ аудитора
ПДВ-2 — Перевірити правильність визначення
податкового кредиту**

Податковий кредит	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення	
	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ
Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) товарів/послуг та необоротних активів на митній території України						
Ввезені на митну територію України товари, необоротні активи						
Погашені податкові векселі						
Послуги, отримані від нерезидента, місце постачання яких знаходиться на митній території України						
Коригування податкового кредиту						
Усього						

**Таблиця 9. Робочий документ аудитора ПДВ-3 — Перевірити правильність визначення
податкового зобов'язання**

Податкові зобов'язання	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення	
	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ
Операції на митній території України, що оподатковуються за основною ставкою						
за ставкою 7 %						
Операції з вивезення товарів за межі митної території України						
Інші операції, що оподатковуються за нульовою ставкою						
Коригування податкових зобов'язань						
Усього						

**Таблиця 10. Робочий документ аудитора
ПДВ-6 — Перевірити правильність нарахування ПДВ до бюджету**

Розрахунки з ПДВ	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення
Податкові зобов'язання			
Податковий кредит			
Позитивне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту			
Від'ємне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту			

**Таблиця 11. Робочий документ аудитора
ПДВ-7 — Перевірити правильність сплати ПДВ
до бюджету**

Період	Податкові зобов'язання		Податковий кредит		Розрахунки з ПДВ
	Кт 641	Дт 643	Дт 641	Кт 644	
За даними підприємства					
За даними аудиту					
Відхилення					

дасть змогу аудитору охопити всі аспекти оподаткування та обліку податку на додану вартість на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку податку на додану вартість, вчасно виявити порушення, провести якісний аудит та поліпшити податкове планування підприємства.

Література:

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Беско-ста Г.М. Аудит: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 184 с.
2. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Беско-ста Г.М. Організація і методика аудиту: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 190 с.

3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. № 3. С. 254—258.
4. Меліхова Т.О., Ніколаєнко Н.С. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава. 2017. № 1. С. 51—55.
5. Меліхова Т.О., Манойло Т.В. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ. Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія "Економіка". Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. № 10/1. Т. 22. С. 158—164.
6. Макаренко А.П., Меліхова Т.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту звіту про фінансові результати в системі управління економічною безпекою підприємства. Матеріали тез доповідей Міжнар. наук.-прак. конф. "Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів". 11 листопада 2015 р. Запоріжжя: КПУ, 2015. С. 118—120.
7. Макаренко А.П., Меліхова Т.О. Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії, 2016. № 6. С. 164—171.
8. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.
9. Меліхова Т.О., Федоров І.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства. Агросвіт. 2018. № 2. С. 63—70.
10. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І. Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О. П. Зоря навч. посібник для вnz: [гриф ЗДІА]. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 280 с.
11. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017. P. 268—275.
12. Меліхова Т.О., Верьовкіна А.С. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24
13. Меліхова Т.О., Чакалова Н.С., Середенко Т.С. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 5. С. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32
14. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава. 2018. № 1. С. 69—75.
15. Меліхова Т.О., Лукашова М.А. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з підзвітними особами для підвищення економічної безпеки підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826>
16. Меліхова Т.О., Журавель К.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз в системі управління економічної безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 2. С. 56—63.
17. Меліхова Т.О., Алексютіна Т.В. Розробка системи знаків виявлених помилок для удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. Економічний форум. Луцьк: АНТУ, 2013. С. 391—396.
18. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. Academy of Accounting and Financial Studies journal, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.
19. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подמשальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.
20. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки. Часопис економічних реформ. 2014. № 1. С. 26—32.
21. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою. Економічний вісник університету. 2014. Вип. 22 (1). С. 85—95.
22. Макаренко А.П., Зоря О.П., Меліхова Т.О., Максименко І.Я. Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект: навч. посібник: гриф ЗДІА. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 200 с.
23. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Гамова О.В. Оподаткування в системі обліку: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 147 с.

24. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник: рек. вченою радою ЗДІА. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 260 с.

25. Подмешальська Ю.В., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 400 с.

26. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. № 3. С. 254—258.

27. Салига С.Я., Меліхова Т.О. Аудит податків суб'єктів господарювання: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2011. 224 с.

28. Меліхова Т.О., Балашова Ю.О. Удосконалення внутрішнього аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (дата звернення: 29.10.2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.10

29. Меліхова Т.О., Левтєрова Л.В. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві. Агросвіт. 2020. № 2. С. 10—17. (дата звернення: 29.10.2020). DOI: 10.32702/2306-6792.2020.2.10

30. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.

31. Меліхова Т.О., Бойко М.Ю. Розробка програми аудиту податку на додану вартість для підвищення фінансової безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 1. С. 34—39.

32. Меліхова Т.О., Бикова М.М. Розробка програми аудиту податку на прибуток для підвищення фінансової безпеки підприємства. Агросвіт. 2017. № 1—2. С. 19—25.

33. Меліхова Т.О., Зуб О.С. Розробка програми аудиту екологічного податку для підвищення фінансової безпеки підприємства. Ефективна економіка. 2016. № 12 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016>

34. Меліхова Т.О., Гавриленко Ф.О. Удосконалення документування обліку розрахунків з покупцями та замовниками з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 2. С. 24—32.

35. Меліхова Т.О., Троян О.В. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 20. С. 33—37.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

4. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2017), "Development of an inventory audit program to increase financial security of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51—55.

5. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", *Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Seriya "Ekonomika"*, vol. 10/1, pp. 158—164.

6. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2015), "Methodological approaches to internal audit of the financial results report in the system of management of economic safety of the enterprise", *Materialy tez dopovidey Mizhnar. nauk.-prak. konf. "Suchasni problemy modernizatsiyi ta strukturnykh transformatsiy ekonomiky Ukrayiny i rehioniv"*, [Materials of Abstracts International sciences — prak conf. "Modern problems of modernization and structural transformations of the economy of Ukraine and regions"], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine, 11 nov, pp. 118—120.

7. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), "Theoretical and methodological foundations and practical approaches to improving the audit of leasing operations", *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi*, vol. 6, pp. 164—171.

8. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formirovanye, kontrol', efektyvnist' [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency]*, Kherson, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63—70.

10. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. Ya. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol'*, [State financial control], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 3, No. 5, pp. 268—275.

12. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), "Improvement of checking method of cash assets in national currency", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24
13. Melikhova, T., Chakalova, N. and Seredenko, T. (2019), "Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32
14. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.
15. Melikhova, T. and Lukashova, M. A. (2019), "Improvement of the methodology of accounts internal audit with accountable persons for improving the economic security of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826> (Accessed 16 Dec 2019). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.30
16. Melikhova, T.O. and Zhuravel', K.O. (2019), "Methodical approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats in the system of management of economic security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 56—63.
17. Melikhova, T.O. and Aleksytina, T.V. (2013), "Development of a system of signs of detected errors to improve the audit of payments with suppliers and contractors", *Ekonomichnyy forum*, pp. 391—396.
18. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6, 7.
19. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhhaltersky oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
20. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting — a tool for management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26—32.
21. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security", *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, vol. 22 (1), pp. 85—95.
22. Makarenko, A.P. Zorya, O.P. Melikhova, T.O. and Maksymenko, I.YA. (2017), *Sotsial'ne strakhuvannya: sutnist', znachennya ta oblikovyy aspekt* [Social insurance: essence, value and accounting aspect], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
23. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015), *Opodatkuvannya v systemi obliku: navch.-metod. posibnyk* [Taxation in the accounting system: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
24. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk* [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
25. Podmeshal's'ka, Y.V. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters'ky oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
26. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.
27. Salyha, S.Ya. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkov sub'ektiv hospodariuvannya* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.
28. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku ta audyti* Theory and methods of documentation in accounting and auditing [Теорія і методика документування в обліку та аудиті], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.
31. Melikhova, T. and Boyko, M. (2017), "The audit development of the value-added tax for improving the financial security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 34—39.
32. Melikhova, T.O. and Bykova, M.M. (2017), "Development of a profit tax audit program to increase the financial safety of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 1—2, pp. 19—25.
33. Melikhova, T.O. and Zub, O.S. (2016) "Development of Environmental Tax Audit Program for Increasing Financial Safety of an Enterprise", *Efektivna ekonomika*, <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016>, vol.12.
34. Melikhova, T.O. and Havrylenko, F.O. (2018) "Accompanied documenting of the region of rozrakhunkiv with purchases that the deputies of the merit of information about the security", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid* vol. 2, pp. 24—32.
35. Melikhova, T.O. and Troyan, O.V. (2017) "Analysis of the impact of the tax burden on the level of tax security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 33—37.

Стаття надійшла до редакції 03.11.2020 р.